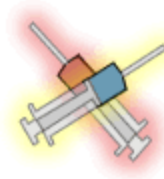

Kongres SLS, Starý Smokovec/15. október 2011

Laboratórne vyšetrenia – systémové časti tela

Mgr. Petra Oláhová
Ambulancia PLPD, Spišská Nová Ves

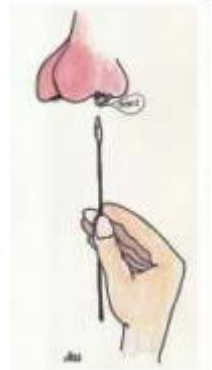
Respiračný systém

HDC

- Výter z nosa, tonzíl, faryngeálneho oblúka sterilným vatovým tampónom, cielene na *Neisseria meningitis* tampónom v transportnej pôde
- Hnis punkciou, alebo po excízii do injekčnej striekačky

DDC

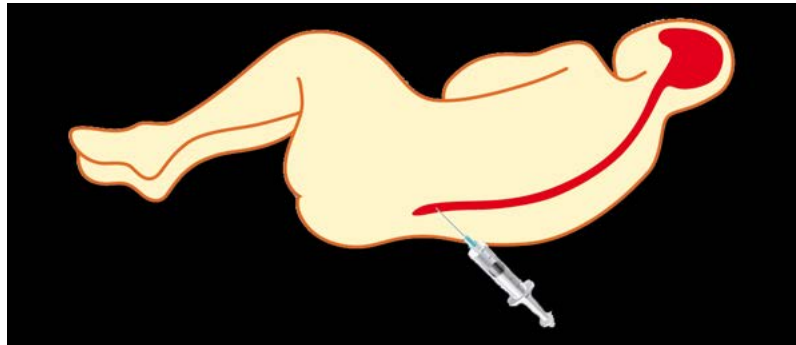
- Spútum ranné, vykašľané do sterilnej nádoby so širokým hrdlom /spútovka/, transport ihneď, alebo skladovať v chlade do 4 st. Celzia max. do 4 hodín.
- Bronchoalveolárna laváž, pleurálny punktát - odber a transport v injekčnej striekačke bez prístupu vzduchu.

Centrálny nervový systém

Likvor

- Odber do sterilnej skúmavky, okamžitý transport po odbere, okamžité spracovanie po doručení /na bakteriologické vyšetrenie/
- Ak nie je možný transport a spracovanie do 60 minút – odber priamo do kultivačných pôd, uchovanie vzorky pri izbovej teplote /napr. BACTEC – v noci/
- Virologické a sérologické vyšetrenie – vždy dostatočné množstvo likvoru, paralelne s odberom krvi.

Gastrointestinálny trakt

Rectum

- Sterilný vatový tampón /dôkaz *Salomonella Shigella*/
- Cílený dôkaz *Campylobacter jejuni* – odber na tampóne v transportnom médiu /na vyšetrenie je vhodná aj stolica/

Stolica

- 2-3 g /veľkosť lieskového orecha/ v sterilnom kontajneri na bakteriologické, virologické a parazitologické vyšetrenie, na virologické transport v chlade, zmrazené/

Perianálny ster

- neprelepovať štítok s menom pacienta cez stred sklíčka!!!!

Duodenálny obsah

- okamžitý transport v teple a spracovanie v laboratóriu.

H. Pylori Ag Diluent Buffer
For In Vitro Diagnostic Use

H. Pylori Ag
1003001
2012-03

Gastrointestinálny trakt

Odber stolice na dôkaz okultného krvácania

- 3 dni pred odberom bezmäsitá diéta
- Nesmie jesť ovocie, ani zeleninu /red'kovku, špenát, šalát, kel, kapustu/
- Vynechať lieky obsahujúce železo
- Výsledok ovplyvnený pri krvácaní z nosa, ďasien, hemoroidov, v priebehu menštruácie
- Odoberajú sa 3 vzorky stolice v troch po sebe idúcich dňoch

Urogenitálny trakt

Moč

- Aseptický odber /ústie močovej rúry sa dôkladne umyje/
- Stredná frakcia moču do sterilnej skúmavky, prípadne použitie komerčnej odberovej súpravy.
- Moč odobratý z konca PMK obsahuje pomnoženú flóru katétra, ktorá môže byť často iná ako flóra v močových cestách.
- Nikdy sa nevyšetruje moč odliaty z plastických rezervoárov u pacientov so zavedeným PMK.
- Transport moča – spracovanie do 2 hodín po odbere, inak skladovanie v chlade z dôvodu zachovania kvantity baktérií.

Urogeniálny trakt

Spontánne vymočený moč

- Najvhodnejší je prvý ranný moč /je najkoncentrovanejší, kyslý, bol dlhší čas v MM, jeho zloženie nie je ovplyvnené príjmom potravy/
- Po umytí vodou bez použitia mydla sa zachytáva stredný prúd moča
- Nádoby umyté saponátmi moč znehodnocujú
- Najvhodnejšie sú špeciálne jednorazové skúmavky, nádoby /vypláchnuté horúcou, destilovanou vodou/
- Zberná nádoba uložená na chladnom a tmavom mieste
- Na vyšetrenie urobilinogénu je vhodné analyzovať poludňajší, alebo popoludňajší moč

Urogeniálny trakt

Časovaný zber moču

- Na začiatku sa pacient vymočí do záchodu, od toho momentu si meria čas a močí do zbernej nádoby
- Ak musí ísť počas zberného obdobia na WC na stolicu – predtým sa vymočí do zbernej nádoby
- Po skončení zberu sa zmeria objem vylúčeného moča, obsah sa opatrne premieša a pošle sa do laboratória v požadovanom množstve
- Meranie objemu musí byť čo najpresnejšie!

Pohlavné orgány

Uretra, vagína, cervix, plodová voda, lochie, operačný materiál

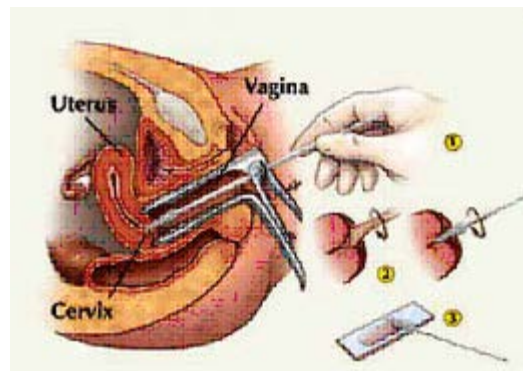
- odber na sterilných tampónoch v transportnom médiu.

Odber na trichomonády

- okamžitý transport v transportnom médiu pri 37 St. Celzia /citlivé na chlad/.

Odber na chlamýdie

- špeciálne abrazívne tampóny určené na tento odber.

Optimálne podmienky transportu vzorky:

- Zohľadňuje sa ochrana vzorky, ale aj ochrana osôb a predmetov, ktoré počas transportu prichádzajú s materiálom do kontaktu.
- Čas medzi odberom materiálu a jeho spracovaním čo najkratší!
- Ako samozrejmosť – kompletne a čitateľné vyplnenie sprievodnej žiadanky /meno a celé rodné číslo, kód poisťovne, druh materiálu, požadované vyšetrenia, čas odberu, podaná terapia, názov a adresa, resp. pečiatka odosielateľa/.

Všeobecné zásady pre správny odber

- Odberové pomôcky: vatové tampóny, injekčné striekačky, rôzne druhy typizovaných uzavierateľných odberových nádobiek.
- Sterilné vatové tampóny: suché, alebo s ochrannou – transportným médiom, do ktorého sa tampón po odbere zanorí.
- Sterilné tampóny s ochrannou – transportným médiom vhodné aj na záchyt náročných MO /vhodnejšia alternatíva pri rozhodovaní/.
- Vatové tampóny nevhodné na odber hnisu a exudátov!
- Injekčné striekačky sú vyhovujúce pre odber a transport tekutého biologického materiálu /hnis, exudáty, výplachy/.
- Pri odbere tekutého materiálu na anaeróbnú kultiváciu – odstrániť zo striekačky nadbytočný vzduch a zamedziť prístupu vzduchu počas transportu vzorky zapichnutím ihly do gumovej zátky.

Ďakujem za pozornosť.

Mgr. Petra Oláhová